

Kringblad

JAARGANG 19, NUMMER 3 - KERSTMIS 2010

GRATIS PERIODIEK CONTACTBLAD VAN DE GEBEDSKRING SINT JAN
VAN HET BISDOM 'S-HERTOGENBOSCH

COLOFON

Het kringblad is een gratis uitgave van de gebedskring Sint Jan voor roepingen in het bisdom 's-Hertogenbosch.

Het verschijnt met Kerstmis, met Pasen en in de zomer.

REDACTIE:

Frederick Deknudt
(student propedeutisch jaar)

Peter Koen
(4^e jaars priesterstudent)

SECRETARIAAT:

Papenhulst 4,
5211 LC 's-Hertogenbosch
Telefoon: 073-6123055
Fax: 073-6145315
e-mail: info@sint-janscentrum.nl
website: www.sint-janscentrum.nl
www.sonnius.nl

Men is vrij om artikelen met bronvermelding over te nemen in parochiebladen etc.

Gelieve persoonsmutaties ook door te geven aan het secretariaat van de gebedskring.

Retourzendingen worden uit het bestand verwijderd.

*Nieuwe leden zijn altijd welkom!
Schroom dus niet om mensen te vragen om te bidden voor roepingen!*

IN DEZE EDITIE

Voorwoord	3
Vergeven.....	4
<i>Drs. A.L.M. Hurkmans</i>	
Bekering: een weg ten leven.....	5
<i>R. Willmink, pr.</i>	
Bekering	8
<i>Mgr. drs. J. Schröder</i>	
Gebed voor de priesters	10
De roeping van Jeremia	11
<i>Deken dr. R. van den Hout</i>	
De Bekering van Augustinus	13
<i>Pater dr. J. Van Banning S.J.</i>	
De Zalige Newman en zijn bekering....	16
<i>G. de Jong, priesterstudent</i>	
Ik ben een schakel in uw ketting, Heer	20
Geleidelijk op weg	21
<i>S. Volkers, priesterstudent</i>	
In Memoriam: Pater J.J.A. Groenen msc	23
In Memoriam.....	26
Kerstwens	27

AFBEELDING OP VOORPAGINA:

*De bekering van de heilige Augustinus.
(Fra Angelico)*

FINANCIËLE ONDERSTEUNING VAN DE PRIESTER- EN
DIAKENOPLEIDING VAN HET BOSSCHE BISDOM:

R.K. Instelling Sonnius te 's-Hertogenbosch

Nederland: banknummer:22.52.03.022

België: banknummer:521-0053201-65

Sonnus
Priesterfonds
's-Hertogenbosch

VOORWOORD

In de afgelopen maanden wisselden vreugde en verdriet elkaar af. Vreugde was er allereerst deze zomer, toen bekend werd dat ons bisdom verrijkt ging worden met twee nieuwe hulpbisschoppen. De bisschopswijding van Mgr. R. Mutsaerts en Mgr. J. Liesen op 18 september was een indrukwekkende plechtigheid. Vreugde was er ook vanwege zes nieuwe seminaristen die in september begonnen aan hun opleiding in het Sint-Janscentrum.

Een paar dagen vóór de plechtige bisschopswijding werden wij allen echter opgeschrikt door het overlijden van pastoor A. Uijtewaal. Pastoor Uijtewaal was pastoor in de bossche parochie Hintham. Op 12 september kwam hij op onfortuinlijke wijze bij een verkeersongeval om het leven. Verdriet was er daarnaast vanwege het overlijden van pater J. Groenen op 22 oktober jl. Pater Groenen was jarenlang spiritueel in het Sint-Janscentrum. Hij was biechtvader van vele gelovigen en hij heeft met zijn wijsheid talloze mensen geholpen. Het verlies van pater Groenen is een groot gemis voor de gemeenschap van het Sint-Janscentrum. Velen van u hebben hem gekend en daarom vindt u in deze uitgave van het Kringblad het 'In Memoriam' zoals uitgesproken door Mgr. Hurkmans tijdens de plechtige uitvaart van pater Groenen.

Deze uitgave staat in het teken van 'bekering'. Pastoor Wilmink legt ons uit wat 'bekering' precies is. Mgr. Schröder verduidelijkt deze uitleg met enkele voorbeelden van bekering, die binnen de kerkgeschiedenis een belangrijke rol speelden. Drie bekeringsverhalen zijn nader uitgewerkt. Allereerst blikken we met het verhaal van de roeping van Jeremia een beetje terug op de wijdingsmis van Mgr. Mutsaerts en Mgr. Liesen. Vervolgens komen de bekering van de heilige Augustinus en de bekering van de zalige John Henry Newman aan bod.

Tot slot moeten wij u mededelen dat het Kringblad een nieuwe redacteur kent. Zijn naam is Frederick Deknudt en hij is in september van dit jaar begonnen aan zijn opleiding in het Sint-Janscentrum. Matthijs van Dorp is in augustus ingetreden bij de broeders van Sint-Jan. Hij is begonnen aan het noviciaat in de franse plaats St. Jodard. Wij willen Matthijs hartelijk danken voor de drie jaar dat hij zich heeft ingezet voor de gebedskring en we wensen hem veel zegen voor de nieuwe weg die hij is ingeslagen.

Frederick Deknudt
Peter Koen

VERGEVEN

Het is in onze tijd niet populair om over zonden te spreken. Of, toch. Ja, wanneer het over kwaad gaat dat anderen aangaat, dan kan het wel. In zo'n geval wil het nog wel eens graag breed uitgemeten worden. Er zijn mensen die er zich in vergenoegen om kwaad rond te kunnen spreken. Dat zo iets in feite ook een zonde is ontgaat hen. Al met al maken mensen die zondigen veel kapot. Ze benadelen zichzelf en anderen. Wel moeten we als buitenstaanders altijd zeer voorzichtig zijn met oordelen. Zonden zijn zonden. Er is objectief kwaad. Ontrouw, stelen, je naasten pesten, kwaadspreken, onkuisheid, God of de Kerk verachten, regels in het verkeer overtreden. Het zijn allemaal zonden. Maar vaker moet men voorzichtig zijn de zondaar zijn zonden toe te rekenen. Er kunnen omstandigheden zijn die mee moeten wegen in het oordelen. Daarom is het zeker buiten de biecht geboden om niet te oordelen. Verder is het altijd nodig het kwaad af te wijzen, maar met liefde open te blijven staan voor de zondaar. Iedere mens moet de kans krijgen zich te bekeren.

Voorzichtigheid tegenover de zondaars is dus geboden en tegelijk is het goed zondaars sterk uit te nodigen zich te bekeren. Wanneer zonden niet erkent worden, verdrongen worden gaan zij in het leven van mensen ziek makend werken. Het kwaad kan, zal als het blijft zitten, veelal nieuw kwaad veroorzaken. De zonden brengen zonden voor. Daarom is bekering zo belangrijk.

Het erkennen van de zonden is een eerste stap op weg naar bekering. Dit vraagt van een mens eerlijkheid tegenover zichzelf. Een regelmatig onderzoek van zijn geweten is geboden. Hij dient ook zijn geweten te vormen. Dit geschiedt wanneer men tot zich neemt wat de Kerk leert over de zonden. Als men de zonde erkent is er een eerste stap gezet. Een tweede wat nodig is het komen tot berouw. Spijt betuigen er verdriet over hebben. De derde stap is de wil ontwikkelen om het goed te maken. Het kwaad wat je berokkend hebt tegenover God, je naasten of tegenover jezelf moet je herstellen. Ten slotte is het nodig de zonden tegenover God te belijden in het sacrament van verzoening en Hem om vergeving vragen.

Het kringblad snijdt een belangrijk thema aan. Jezus begon zijn openbaar leven met mensen op te roepen zich te bekeren. Hij nodigde de mensen uit zich open te stellen voor God. In de parabel van de verloren zoon heeft Hij onnavolgbaar getoond hoe God wacht op de zondaar. God wil verzoenen, genezen, herstellen, een nieuwe kans geven. Waarom wachten? Bekeert u! Altijd een actuele oproep.

*Drs. A.L.M. Hurkmans
Bisschop van 's-Hertogenbosch*

BEKERING: EEN WEG TEN LEVEN

De H. Schrift laat ons veelvuldig kennismaken met het begrip 'bekering', toekeer naar God, omkeer. Heel de Schrift geeft voortdurend nieuwe oproepen om midden in de weerbarstige alledaagsheid de weg naar God te gaan en bij Hem in de buurt te blijven. De oproep tot bekering in onze tijd is even actueel en precies zo urgent als toen. Iedere tijd opnieuw komt de oproep tot bekering tot ons als een sterke uitnodiging in de buurt te blijven bij God die ons heil is en waarvan ons heil in zijn geheel afhankelijk is. Midden in onze complexe cultuur waarin zoveel afleiding is, beseffen we terdege, dat er vele hindernissen zijn die ons van God kunnen verwijderen.

Onze tijd en cultuur hebben – net zoals in andere periodes van de geschiedenis – niet direct een grote sympathie voor bekeren. Waar ligt dat aan? Is er verzet in ons vanwege het feit dat bekering van ons een verandering vraagt in de richting naar God toe en naar elkaar? Het heeft vooral te maken met erkenning dat er facetten zijn in ons bestaan die nog niet af zijn. We hebben met deze erkenning moeite. Toch is deze erkenning het noodzakelijke gevolg van de constatering dat ons leven als christen niet perfect is; we leven niet in volmaakte zin het centrale gebod van de Liefde (Mc.12,28-34). Onze onvolmaaktheid is de reden van toekeer naar God opdat Hij ons in zijn nabijheid vervolmaakt.

In deze paar bladzijden willen we aan de hand van enkele evangelieteksten wat dieper op de weg van bekering ingaan. Welke fasen kent het proces van bekering, waar bestaat deze bekering uit? We kiezen drie teksten die ons op weg helpen. Elk voorbeeld heeft een eigen accent, maar de kern van de bekering laat heel duidelijk met overeenkomsten zien: 1) tot nadenken komen, 2) inzicht krijgen in de eigen situatie in de nabijheid van de Heer, 3) toekeer naar God en erkenning Hem nodig te hebben om weer tot leven te komen, 4) de Heer die zijn vergevende Liefde overvloedig schenkt.

DE VERLOREN ZOON

(Lc. 15, 11-32)

We kennen de gelijkenis allemaal. Jezus spreekt over een vader met twee zoons. De jongste eist zijn deel op en probeert ver buiten de verbondenheid met de vader zijn vrijheid te beproeven. Het wordt voor deze jonge man een wilde tijd, waarin hij in korte tijd ontdekt dat hij de ontvangen vrijheid - die niet verankerd is in de ver-

bondenheid met de vader van wie hij de ruimte kreeg – simpelweg niet aankan. Hij geraakt aan lager wal. Midden tussen varkens – de plaats van onreinheid – komt hij tot nadenken op een confronterende wijze: hij realiseert zich dat zijn leven een totale chaos is geworden. Tegelijkertijd beseft hij waar zijn leven wel op orde was en waar hij de vrijheid wel aankon: in de geborgen omgeving van de vader! Tevens vinden we in deze parabel ook de oudste zoon, die zijn leven prima op orde heeft. Hij werkt en doet wat hij moet doen. Echter, hij kan zijn vader niet meer volgen als de mateloosheid van diens vergevende liefde aan hem duidelijk wordt. Deze neemt onder feestelijk gejuich de jongste zoon weer op, die door zijn terugkeer naar de vader weer levend is geworden; de vrucht van bekering is LEVEN!

DE ZONDARES

(Joh. 8,1-11)

De overbekende perikoop handelt over een vrouw die op heterdaad is betrapt op overspel; een groot vergrijp. Jezus wordt getest of Hij de wet wel perfect serieus neemt en ten uitvoer brengt als men deze vrouw als het ware aan Hem voorleidt. Volgens die wet verdient de genoemde vrouw steniging! Wanneer er dan een stilte valt en Jezus uiteindelijk de ruimte geeft aan “hen die zelf zonder zonde zijn”, blijkt er niemand aan de voorwaarde te voldoen: iedereen druipt af “de oudsten als eerste.” Het vervolg is bekend: de zondares vlucht niet weg, maar blijft in de buurt van Jezus. Hij is de Enige die niet is vertrokken en die volgens de wet als de zondeloze gerechtigd zou zijn om het vonnis uit te voeren..... In de nabijheid van de Heer ontvangt de overspelige vrouw geen oordeel, maar juist vergeving. Let wel, Jezus zegt hier niet: “och, het is allemaal niet zo erg”, maar Hij schenkt vergeving met de uitdrukkelijk woorden: “Ook Ik veroordeel u niet, maar ga heen en zondig van nu af niet meer”. De ontmoeting met de Heer heeft de zondares weer tot LEVEN gebracht! De consequentie hiervan, die een opdracht inhoudt, formuleert de evangelist in een Jezuswoord: “zondig van nu af niet meer!” Deze woorden vormen voor de vrouw de opdracht bij uitstek om het door het herstelde leven op orde te houden. Daarin bestaat ook voor ieder van ons steeds opnieuw de basisopdracht. De Heer vragen om zijn vergeving is niet een kleine moment-opname, maar betekent de weg van bekering die doorheen alle terreinen van mijn denken, spreken en handelen bepalend mag zijn. In die zin is bekering een weg die we iedere dag opnieuw weer opgaan.

DE TOLLENAAR ZACHEÛS

(Lc. 19, 1-10)

Als laatste voorbeeld nemen we de tollenaar Zacheüs. Hij is de hoofdambtenaar van het tolwezen. Ook hij wil Jezus zien en haalt daar zelfs vreemde kapriolen voor uit. Hij wil Hem te zien krijgen. Echter, Zacheüs wordt allereerst door de Heer gezien en precies dat tekent ook ware bekering: ik weet me gezien door de Heer. Hij kent mij, Hij heeft mij allang gezien. Het gaat hier niet om een passief kijken, maar er ontstaat een diepe ontmoeting, die zijn climax bereikt in het huis van Zacheüs en leidt tot de gave van HEIL. Dáár, in Zacheüs zijn eigen huis (zijn leefruim) en waar Jezus is binnengekomen, ontstaat het inzicht en de erkenning dat hij onrecht heeft gedaan. De ontmoeting met Hem - die in persoon volkomen rechtheid is - maakt dat hij wil herstellen wat krom is; wat hij mensen als onrecht heeft aangedaan moet recht gezet worden. De ontmoeting met de Heer brengt Zacheüs ertoe dubbel en dwars te vergoeden waar hij schade gemaakt heeft. Onrecht tast het leven aan, schept afstand tussen mensen onderling, verwijdert van God en brengt innerlijke onrust en verdeeldheid. Als de Heer - die zonden kan vergeven - naar de mens toekomt en binnengelaten wordt in de concreetheid van zijn bestaan (met alle plus- en minnen), zal Hij heilzaam aan ons handelen en het leven tot op de bodem herstellen waar het – ook ongezien – gewond is.

Drie voorbeelden, die ons duidelijk maken wat het wezen van toekeer, omkeer naar God betekent. Bekering is vertrekken vanuit de realiteit van ons bestaan en in de nabijheid van de Heer (in ons gebed thuis en in de liturgische samenkomsten in de kerk met de broers en zussen in Christus) afstand nemen van wat ons leven schade brengt en blijven in de overvloedige genade van Hem in wie we geloven. Bekering behoort wezenlijk bij het leven van een christen en doet ons elke dag weer overwegen of we dat éne centrale gebod van de Heer werkelijk waarmaken: God boven alles te beminnen en de naaste als zichzelf. De uitkomst van de overweging van dit gebod zal steeds weer – en nu spreek ik natuurlijk ook voor mezelf – aanzet tot toekeer naar God betekenen en hernieuwde toekeer naar de gemeenschap! Het is de uitnodiging van de Heer zelf voor elke gedoopte, groot en klein, jong en oud, priester, gehuwde, religieuze om steeds weer naar Hem toe te keren en voluit tot leven te komen, iedere dag weer.

*R. Wilmink, pr.
Pastoor te Breugel*

BEKERING

In de vijftiger en zestiger jaren van de vorige eeuw lazen tallozen het boek Louteringsberg, meeslepend relaas van Thomas Merton die katholiek en monnik werd in Amerika. Het pocketboekje De Kerk die mij boeide uit 1953 bundelde bekeringsverhalen van bekende en minder bekende Nederlanders. Veel recenter is dat gebeurd in Het licht zien – bekeringen tot hetatholicisme in de 20e eeuw (Verloren, Hilversum, 2000). De Engelse journalist en schrijver Malcolm Muggeridge (+1990), die zijn overgang naar de Kerk sterk te danken heeft aan zijn persoonlijk contact met de zalige Moeder Teresa over wie hij reeds in een vroeg stadium een boek schreef, noteert bij zijn katholiek worden in 1982: “Een gevoel van weer thuis te zijn; de daden van een lang verloren leven worden weer opgenomen; nadat er lang is gebeld, heb ik eindelijk open gedaan; een plaats aan tafel die lang leeg was, is weer bezet.”

HERORIËNTATIE VAN BESTAAN

Onze spirituele zoektocht kent nogal eens een breuk. Wanneer dit allereerst een innerlijk, een geestelijk proces is, spreekt men vaak van bekering. John Henry Newman, onlangs zalig verklaard, maar ook andere bekende personen als Charles de Foucauld, Edith Stein en de zojuist genoemde Merton en Muggeridge zijn, ieder met een heel onderscheiden levensverhaal, bekeerlingen. Theoretisch kan het daarbij gaan om mensen die vanuit atheïsme, agnosticisme of een andere godsdienst op min of meer volwassen leeftijd tot christelijk geloof en lidmaatschap van de katholieke Kerk zijn gekomen zijn. Jean-Marie kardinaal Lustiger (+ 2007), oud-aartsbisschop van Parijs die is opgegroeid als een joodse jongen, behoort eveneens tot die categorie. Het kan ook gaan om vrouwen of mannen die, hoewel als christen gedoopt, hun deelname aan het katholieke leven langdurig hebben laten afweten en die op hun schreden terug komen; in Frankrijk schijnt men de laatste jaren te spreken van ‘retour-christenen’. “Het doopsel is het voornaamste moment van de eerste en fundamentele bekering”, waardoor men het heil verwerft. Van oudsher spreekt men ook over de z.g. tweede bekering, waarbij men op volwassen leeftijd de keuze maakt voor een meer intensief christelijk leven als een volledige heroriëntatie van zijn eigen bestaan, waarbij menselijk verlangen en goddelijke genade in belangrijke mate kunnen samen gaan. In dat kader wordt nogal eens verwezen naar de apostel Petrus die Jezus heeft verloochend en desondanks de rots van de Kerk is geworden. Men verwijst in dat kader naar ‘het vermorzelde hart’ (Ps. 51, 19 vgl. KKK 1427-1429).

REALITEIT VAN CHRISTUS

Basis bij dit alles is de ervaring niet enkel van Gods bestaan, maar ook van zijn realiteit d.w.z. van zijn betrokkenheid bij ons leven, zijn openbaring in de persoon van Jezus Christus (Joh. 17,3) en zijn doorbraak in de komst van de heilige Geest, die op unieke wijze voortleeft in de gemeenschap van de katholieke Kerk. De ontmoeting en de confrontatie met de Heer en zijn Kerk roepen ons op tot een omkeer die de vorm aanneemt van een consequente levensbeslissing. Men mag daarbij denken aan woorden van Jezus als: "Vuur ben Ik op aarde komen brengen, en hoe verlang Ik dat het reeds oplaait" (Luc. 12,49). En ook: "Ik ben geen vrede komen brengen maar het zwaard" (Mt. 10,34). Een – soms hernieuwde – keuze wordt hierbij onvermijdelijk.

De lezing van een ingrijpende geschiedenis die mensen tot het geloof heeft geleid, is vaak een katalysator op zo'n weg. Denk aan de Belijdenissen van Augustinus of aan de Autobiografie van Teresa van Avila, die bij velen herkenning hebben gewekt. De naar eigen zeggen atheïstische Jodin Edith Stein liet zich na lezing van dit boek op 1 januari 1922 dopen en daarmee opnemen in de katholieke Kerk, omdat zij concludeerde: "Dit is de waarheid". Na zo'n lezing of ontmoeting doet zich vaak de behoefte voelen, eigenlijk het verlangen om zich als persoon geheel aan God weg te schenken, Jezus Christus na te volgen en met de Kerk op weg te gaan (KKK 1718).

VOLHARDING ALS OPGAVE

Men spreekt hier soms van 'ontologisch knielen'. Denk aan filosofe Simone Weil die vermeldt hoe zij in 1937, bij een bezoek aan het sobere kerkje van Maria van de Engelen in Assisi, zich door een diepere kracht gedwongen voelde om voor het eerst van haar leven op de grond neer te knielen. Een ingrijpende ervaring, die daarna vraagt om een keuze en om een verdere integratie in ons leven. Een geest van gebed, een periode van uitzuivering en volharding – bij voorkeur aan de hand van een adequate geestelijke begeleiding – is alleszins wenselijk. Het is niet onbegrijpelijk dat zo'n proces soms eens gepaard gaat met enige spanning. Er is sprake van enthousiasme over de menswording van God in Jezus Christus, maar tegelijkertijd beleeft men soms ergernis over de (al te) menselijke zwakheden van de Kerk van Jezus Christus, omdat men steeds scherper ervaart dat in die Kerk het heilige en het zondige nauw met elkaar verweven zijn. "Er bestaat, Heer, geen heiligheid als Gij uw hand terug trekt" lezen wij dan ook in De Navolging van Christus.

Mgr. drs. Joris Schröder
Spiritueel van het Sint-Janscentrum

GEBED VOOR DE PRIESTERS

*Jezus, eeuwige Hogepriester,
bewaar uw priesters in het binnenste
van uw allerheiligst Hart;
waar niemand iets tegen hen vermag.
Bewaar hun gezalfde handen,
die dagelijks met uw heilig Lichaam
in aanraking komen, zonder smet.
Bewaar rein hun lippen,
die rood zijn van uw kostbaar Bloed.
Bewaar hun hart,
verzegeld met het merkteken
van uw heerlijk priesterschap,
zuiver van alle aardsheid.
Doe hen groeien, Heer, in liefde en trouw jegens U
en behoed hen voor de besmetting van de wereld.
Verleen hun met de macht over brood en wijn
tegelijk die over de harten.
Zegen hun werk en doe het rijke vrucht dragen
en schenk hun eens de kroon van het eeuwig leven.
Amen.*

DE ROEPING VAN JEREMIA

Tijdens de wijdingsmis van mgr. Mutsaerts en mgr. Liesen werd er - op een mooie 'trappistinnentoon' - gelezen uit de profeet Jeremia (1,4-9). Mgr. Hurkmans kwam er in zijn preek op terug: "Vandaag laat God jullie, met de woorden van de profeet Jeremia, weten, dat jullie niet bang hoeven te zijn en dat jullie naar iedereen moeten gaan waarheen Hij jullie zendt. Hij zal jullie zijn woorden in de mond leggen." Het gaat hier om woorden uit het zogenaamde roepingsverhaal van de profeet. Jeremia vertelt zelf zijn ervaringen met God, zodat het boek een sterke autobiografische inslag heeft.

DE HISTORISCHE ACHTERGROND

Jeremia begon zijn prediking in de tijd van koning Josia (640-609 v.Chr.). Deze koning hervormde het godsdienstig leven nadat hem het wetboek was voorgelezen dat bij restauratiewerkzaamheden aan de tempel was teruggevonden (2 Koningen 22). De hernieuwde kennismaking met de wet van God maakte zo'n diepe indruk op de jonge koning dat hij zich bekeerde en een hervormingsprogramma opzette. Hij riep het volk op tot hernieuwde trouw aan het verbond met de Heer en hij keerde zich fel tegen de vruchtbaarheidsgoden die nog altijd niet waren uitgeroeid. Josia wilde alle cultus samenbrengen in de tempel in Jeruzalem en de vele offerhoogten in het land verwoesten. In 609 v.Chr. vond Josia op tragische wijze de dood en kwam er een einde aan het hoopvol ingezette veranderingsproces.

Er volgde een politiek verwarrende tijd en Juda verloor zijn zelfstandigheid. Aanvankelijk had Egypte het voor het zeggen en stelde de koningen in Juda aan, daarna nam het opkomende Babylonië de macht over en verving de koning al naar gelang het uitkwam. Diverse koningen volgden elkaar in korte tijd op. Twee ervan worden in het opschrift van het boek van de profeet Jeremia genoemd: Jojakim (609-598 v.Chr.) en Sidkia (597-587 v.Chr.), twee andere regeerden zo kort dat ze niet vermeld worden. Er was geen stabiliteit, en verschillende politieke stromingen in Juda richtten zich op verschillende bondgenoten (Babylonië of Egypte).

DE ROEPING VAN DE PROFEET

Jeremia kwam op voor het ware geloof in de Heer, en hij beseftte dat menselijkerwijs bekering nauwelijks mogelijk was. Hij beschouwde de dreiging van Babylonië als een straf van God die zou kunnen zorgen voor uitboeting en zuivering. Dit bracht hem in conflict met diegenen die juist weerstand boden aan de machtige vijand uit het oosten en Egypte als bondgenoot opzochten. In deze moeilijke situatie moest Jeremia zijn zending waarmaken.

De profeet Jeremia - en zo komen we bij de lezing van de wijdingsmis - kent een diep besef van zijn roeping. Het eerste dat hij erover zegt, is dat God hem vanaf de moederschoot heeft uitgekozen (Jer 1,5). Zijn hele leven staat in het teken van de Heer en hij kan het zich niet voorstellen dat God ooit afwezig was in zijn bestaan. God heeft hem in de moederschoot 'gevormd' (Jer 1,5) zoals Hij in het begin de mens vormde uit aarde, en zoals een pottenbakker een pot boetseert uit klei.

Vervolgens brengt Jeremia een bezwaar in tegen zijn roeping: "Ik kan niet spreken, ik ben veel te jong" (Jer 1,6). Hij vermoedt dat hij te weinig autoriteit zal hebben om iets te kunnen bereiken, en dat hij niet uit zijn woorden zal kunnen komen. Ongegronde vrees! Of misschien toch niet? Misschien kent hij zichzelf juist goed, maar dán mag hij erop vertrouwen dat God hem de woorden in de mond legt en hem sterkt. God maakt van Jeremia "een versterkte stad, een ijzeren zuil, een koperen muur" (Jer 1,18). Als Jeremia doet wat God hem opdraagt, hoeft hij niet te vrezen en kan hij pal staan voor zijn overtuiging.

Onze nieuwe hulpbisschoppen mogen zich herkennen in het profetische ambt van Jeremia. Het zal niet gemakkelijk zijn om de boodschap te brengen dat God zijn Rijk wil opbouwen door moeilijkheden en twijfels heen. Vooralnog hebben beide mannen niet de indruk gewekt bang te zijn. En ze hebben in hun 'maiden-speech' getuigenis afgelegd van hun katholieke wortels en van een diep besef van hun roeping.

*Deken dr. R. van den Hout
Pastoor te Bommelerwaard*

DE BEKERING VAN AUGUSTINUS

Niet elke bekering is door God geïnspireerd. Ignatius van Loyola wijst er in zijn Geestelijke Oefeningen op, dat wij wel degelijk moeten opletten op wat eraan voorafgaat, en wat de vruchten ervan zijn: of het ons dichter tot een hemelse vrede brengt. Jean-Jacques Rousseau, die aan de oorsprong staat van de Franse Verlichting, heeft medegedeeld hoe hij op een zekere reis aan de kant van de weg ging staan en daar het besluit nam om aan een prijsvraag die was uitgeschreven deel te nemen. Hij zou het tegendeel gaan beweren van dat wat men van hem verwacht had. Dit stond voor hem aan de oorsprong van heel zijn latere denken.

NEEM, LEES

Als we kijken naar de bekering van de H. Augustinus, zoals die jaren later door Augustinus de bisschop werd verteld in zijn “Belijdenissen”, die binnen de kortste tijd een “bestseller” waren, dan valt binnen de 13 boeken vooral het verhaal van het laatste moment op (in boek 8), dat de meesten wel kennen. Hij heeft zich verwijderd van zijn vriend Alypius en is de tuin ingegaan te Milaan om te zoeken wat God van hem wil. Daar hoort hij een kind in een belendend perceel bezig met het een of andere spel, waarin steeds maar weer herhaald werd “Neem, lees; neem, lees”. Hij vat dit op als een bevel de H. Schriften op te slaan.

En hij vindt dan als eerste tekst waar zijn oog opslaat Rom.13,13-14: “Niet in braspertijen en drinkgelagen, niet in ongeoorloofde gemeenschap en losbandig gedrag, niet in twist en ijverzucht; maar bekleedt u met de Heer Jezus Christus, en koestert geen zondige begeerten meer!” Augustinus beschrijft zelf deze bekering als “het tijdstip... waarop ik anders zou zijn”.

Deze tekst, die hem zo getroffen heeft, moet men zien als ten nauwste verbonden met een vroegere tekst in het boek van de Confessiones, waarin Augustinus zich met een gebed richtte tot God: “Geef mij kuisheid en zelfbeheersing, maar nu nog niet!” Augustinus wist dat hij tot een leven in kuisheid geroepen was, maar hij vond daarvoor in zichzelf nog niet de mogelijkheden, waarvan hij vermoedde dat die in Gods hand lagen. Dit zou hem in boek 10, waarin hij reflecteert op zijn bekering, verleiden tot de boude uitspraak: “Da quod jubes, et jube quod vis” (Beveel wat Gij wilt, maar geef eerst wat Gij beveelt).

BEKERING

Als Augustinus al een tijd heeft gekend, waarin hij de genade nog niet allesbepalend vond, dan was deze tijd toch definitief voorbij, toen hij de *Confessiones* schreef. In een van zijn laatste werken (kort voor zijn dood in 430) heeft Augustinus beschreven, hoe hij eens gehoord had dat Pelagius in Rome rond het jaar 404 zich zo ergerde over de tekst in boek 10, dat hij bijna handtastelijk werd, tegenover degene die ze hem voorlas. Wat een moraal van slappelingen!

Augustinus was kennelijk door God voorbestemd voor een leven in kuisheid, maar hij wilde telkens weer het begin ervan uitstellen. Natuurlijk werd hij daar erg ongelukkig van. De openbaring in Milaan betekende, dat hij definitief andere idealen in zijn leven ging nastreven. Paulus wees hem erop, dat de Heer, waar Augustinus in geloofde, ons tot een ander leven geroepen heeft. De tekst van Rom. 13,13 is dus een tekst geweest, die persoonlijk voor Augustinus bestemd was.

BEKERING ALS INTELLECTUELE ZOEKTOCHT

En zo heeft elke bekering een persoonlijke kant, maar ook een publieke zijde. Zij laat telkens ook iets zien, wat voor andere mensen waar is, bijvoorbeeld dat de Katholieke Kerk zo gek nog niet is. We moeten deze twee elementen proberen te scheiden, in zoverre dit mogelijk is. Het hele boek van de Belijdenissen heeft die dubbelheid, die in het woord “*Confessio*”, maar ook in het Nederlandse “*Belijdenis*” terugkeert: je belijdt je geloof, wat je kunt zien als een lof van God, maar je belijdt ook je zonden, wat je kunt zien als een uiting van berouw. Het eerste is iets objectiefs, het tweede iets subjectiefs.

Je kunt de bekering van Augustinus beschrijven als een lang proces van een intellectuele zoektocht. Peter Brown, de grote Engelse biograaf van Augustinus, heeft er op gewezen, dat het verkeerd zou zijn te denken, dat Augustinus voor zijn bekering alleen maar een losbandig leven heeft geleid. In tegendeel, eenmaal uit de puberteit gekomen, had hij definitief gekozen voor het samenleven met slechts een bijzit, van wie hij erg veel hield en die hij ook altijd in ere zou houden, maar van wie wij de naam niet eens weten.

Nog op iets anders heeft Brown gewezen: voor dit lange intellectuele proces was Augustinus zeldzaam slecht uitgerust door zijn schoolopleiding, Hij was opgeleid om een goed betoog te houden, de inhoud van zo'n betoog kwam er niet op aan. Hij was aan het begin dus een slecht filosoof. Het zou echter ook verkeerd zijn te denken, dat de *Confessiones* een zoektocht zijn van iemand, die denkt, dat men “alleen maar met zijn genitaliën kan zondigen”, afgezien nog van het feit, dat de *Confessiones* zich niet alleen met zonden bezighouden.

De autobiografie laat de zoektocht zien van iemand, die vanuit zijn klassieke opvoeding in het begin erg veel moeilijkheden had met een “barbaars geschrift” als de Bijbel. De ontwikkeling ging bij Augustinus in stadia. Eerst leert hij afstand te nemen van de Manicheeërs, die in de Bijbel wat anders zochten dan Christus zelf, en de God van het O.T. als een slechte God verwierpen. Daarna leert hij, vooral van Ambrosius, dat de H. Schrift wel over geheimenissen zal spreken, als we haar niet verstaan. En tenslotte ziet hij dat de oorkonde van het geloof een weg biedt om de waarheid te vinden voor de eenvoudige, niet de hoogmoedige mensen en dan nog eens zo, dat al wat elders in brokstukken gevonden wordt, hier bij elkaar staat.

BETER LEVEN

De bekering is ook een zoektocht naar een beter leven, een afkeer van de zonden als je wilt, maar dan in een heel breed perspectief. In dit verband neemt het berouw van Augustinus over een jeugdzonde, het stelen van peren uit de tuin van een boer, in boek II wel een erg ruime plaats in. Augustinus wijdt ellenlange beschouwingen aan deze daad van vandalisme. Oorspronkelijk dacht ik: Hoe kan hij daarover door blijven gaan, het is alleen maar te vergelijken met de plaats van die vreselijke zonde van dat eten van een appel in menige theologie! Peter Brown heeft mijn ogen geopend voor de ware betekenis van dit verhaal (ibid.). Het is een prachtig verhaal, ook om de sociale kant van de zonde te illustreren.

Het gaat niet over de aantrekkelijkheid van rijpe peren, het gaat over de nutteloze broodroof van een arme boer, en om dat uit te leggen hoeft men helemaal niet ingewikkeld te doen, zoals trouwens ook elk echt berouw altijd heel simpel ligt: “Schoon waren die vruchten, maar naar hun had mijn beklagenswaardige ziel geen begeerte. Ik had immers betere in overvloed, maar ik heb ze alleen geplukt om te stelen. Want nadat ik ze geplukt had, wierp ik ze weg, en verheugde mij alleen maar over de boosheid, waarvan ik in blijdschap genoot. ...Hoe zal ik de Heer vergelden, dat mijn geheugen zich deze dingen herinnert en mijn ziel niets daarvan hoeft te vrezen (A. bedoelt hier, dat hij het gevoel heeft, dat deze zonde vergeven is)? [Het is mijn wens,] dat ik U bemin, Heer, en dank zeg en Uw naam loof, omdat Gij mij zo grote zonden en misdaden vergeven hebt!”

*Pater dr. J. Van Banning S.J.
Docent patrologie van het Sint-Janscentrum*

DE ZALIGE NEWMAN EN ZIJN BEKERING

Het lijkt mij een goed idee om eerst even kort de Zalige Newman voor te stellen, voordat we naar zijn bekering gaan bekijken. Er zullen immers lezers zijn voor wie hij minder of zelfs niet bekend is.

John Henry Newman werd op 21 februari 1801 geboren in Londen. Na zijn middelbare schooltijd studeerde hij aan Oriel en Trinity College te Oxford. Daar is hij ook academicus geworden en Anglicaanse dominee. In zijn jonge jaren werd hij een belangrijke figuur binnen de zogenaamde Oxford Movement. Deze beweging streefde ernaar om de Anglicaanse kerkgemeenschap dichter bij haar katholieke wortels te brengen. De Engelse staatskerk had immers meer “katholieke elementen” bewaard dan de Calvinistische groepen in Nederland of de Lutherse kerkgemeenschappen in Duitsland en Scandinavië. Uiteindelijk kreeg hij na een grote innerlijke strijd en na lang zoeken helder, dat de particuliere Anglicaanse staatskerk nooit de universele “via media” of middenweg kon zijn, zoals hij eerder had gedacht. Ondanks felle kritiek werd hij in 1845 opgenomen in de Rooms-Katholieke Kerk. Na zijn toetreding tot de Kerk werd hij priester gewijd en stichtte hij de Universiteit van Dublin. Eveneens stichtte hij een Congregatie van Oratorianen in Birmingham met een nog steeds beroemd Gymnasium. Binnen de Katholieke Kerk ondervond hij veel tegenstand (o.a. van een medebekeerling, Kardinaal Manning) maar later werd hij zelf door Paus Leo XIII tot de waardigheid van kardinaal verheven, met als wapenspreuk: *Cor ad cor loquitur*, (Het hart spreekt tot het hart). De Zalige Newman is echter nooit tot bisschop gewijd. Zowel vóór als na zijn ‘bekering’ schreef hij een aantal invloedrijke boeken, waaronder zijn “Via Media”, “An Idea of a University” en “A Grammar of Assent”. Op 11 augustus 1890 overleed hij in Birmingham. Het is tevens noemenswaardig dat hij dit jaar zalig is verklaard!

BEKERINGSPROCES

Nu dat we Newman iets beter hebben leren kennen binnen de historische context van zijn eigen tijd en leven, kunnen we een poging wagen om zijn bekeringsproces beter te begrijpen. Newman is immers een man die al duizenden bekeerlingen heeft geïnspireerd en nu nog steeds voor velen een bron van inspiratie is (één van zijn grootste bewonderaars is trouwens onze Heilige Vader, Benedictus XVI).

Als man van de 19de eeuw was de Zalige Newman één van de enige grote denkers die duidelijk de nood zag voor het verdeelde christendom om een eendrachtige linie te vormen tegen een gemeenschappelijke vijand, namelijk het oprukkende secularisme. Hij ging zelfs zo ver om de verdeeldheid tussen de christenen te zien als één van de grootste oorzaken van de secularisatie in de Westerse maatschappij. Het was voor hem duidelijk dat daar waar mensen door geloof verdeeld zijn, zij het geloof (en dus ook God) zouden vermijden of zelfs vergeten, omwille van de seculiere doeleinden van de staat en maatschappij. De weg om tot een grotere eenheid te komen tussen de Christenen lag voor Newman in de bronnen van het Geloof, de Traditie en het Schrift.

Ironisch genoeg is hij tot deze opvattingen gekomen omdat hij het Anglicanisme wilde verdedigen tegen de pas geëmancipeerde Rooms-Katholieke Kerk in zijn geboorteland. Zo raakte hij betrokken bij de al eerder genoemde Oxford Movement. Deze beweging wilde in haar beginfase juist laten zien hoe overbodig “de Roomschen” waren, omdat de Engelse staatskerk immers al de ware voortzetting zou zijn van het “katholieke geloof” in Engeland.

STEEDS DICHTER BIJ ‘ROME’

Binnen drie jaar ervoer hij echter al een ommekeer in zijn hart. Hij zag in dat een algehele veroordeling van Rome geen recht deed aan de Waarheid. Dit kwam enerzijds door zijn studie van de kerkvaders en oude christelijke bronnen (die wel erg katholiek bleken te zijn). Anderzijds kwam het ook doordat hij tijdens zijn buitenlandse reizen plotseling beseftte, dat zijn eigen particuliere staatskerkje in Engeland nauwelijks elders te vinden was, terwijl de Katholieken wel universeel, en dus overal, aanwezig waren...

Er waren naar zijn mening ongetwijfeld grote tekortkomingen bij de Katholieken, maar hij accepteerde nu wel dat Rome ook deel had aan de apostolische christenheid (de erkenning van Katholieken als medechristenen was trouwens voor vele protestanten in zijn tijd een uitermate revolutionair inzicht). Hij vond dus dat het tijd werd om eerlijker te zijn ten aanzien van Rome en dus ook selectief te zijn in wat hij wel of niet zou bekritisieren. Vanuit deze ommekeer ontstond niet allen een verlangen om zich minder heftig af te zetten tegen de Rooms-Katholieke Kerk, maar ook een verlangen naar verzoening. Daartoe ontwikkelde hij zijn “via media theorie”, waarin de Anglicaanse kerkgemeenschap niet meer tegenover de Rooms Katholieke Kerk werd geplaatst, maar een overbruggingsfunctie kreeg tussen de reformatorische tradities en de katholieke traditie.

Als belangrijkste middel tot overbrugging zag hij een degelijke studie van het Geloof, de Traditie en de Schrift vanuit de oudste bronnen. In zijn boek “Via Media”,

lezen we daarom ook: "...door verder naar het verleden toe de 'gedachtelijnen' te traceren waarop deze ogenschijnlijk uiteenlopende visies gebaseerd zijn, zorgen we dat deze weer samenkomen".

Door zijn intensieve studie begon de visie van Newman echter te veranderen ten aanzien van zijn "via media theorie". Hij begon nu langzaam in de Rooms-Katholieke Kerk, de Kerk van Christus en de Kerk van de oudheid te erkennen. De Anglicaanse kerkgemeenschap zag hij nu slechts als een nationale en locale instelling, die weliswaar een aantal karakteristieken vertoonde van goddelijke instelling, maar die toch op de eerste plaats een menselijke stichting was. Hij erkend dus dat de Anglicanen wel iets van communie of goddelijke institutie hadden, maar niet de volheid om echt katholiek en universeel te zijn. Het was nu zo ver gekomen dat hij zei: "ik lig op mijn stervensbed wat mijn lidmaatschap betreft van de Anglicaanse staatskerk".

OPNAME IN DE KERK

In deze toestand trok hij zich volledig terug uit het openbare leven en vestigde zich in Littlemore. Daar stichtte hij met vrienden een eenvoudig gemeenschapje. Op 9 oktober 1845, werd hij dan eindelijk in de Kerk opgenomen door een pater Passionist, Dominicus Barberi, die inmiddels ook zalig is verklaard! Kort hierop vertrok hij naar Rome, waar hij zijn Doctoraat in de Godgeleerdheid haalde en priester werd gewijd. Daar leerde hij ook het Oratorium van de Heilige Filippus Neri kennen, die hij later in Engeland zou invoeren.

Zowel tijdens zijn leven als na zijn dood (11 augustus 1889), is de Zalige Newman een enorme inspiratie geweest voor vele bekeerlingen uit de seculiere woestijn en de sterk versplinterde reformatie. Het is dan ook met grote dankbaarheid dat zijn zaligverklaring op 19 september 2010, werd toegejuicht. Gelukkig is er nu geen eindpunt bereikt, maar juist een nieuw en spannend begin gemaakt. Dankzij de "Anglo-Katholieke Beweging" die hij heeft helpen oprichten toen hij nog een Anglicaanse dominee was en door "Anglicanorum Coetibus" van onze Heilige Vader, Benedictus XVI, zijn er nu zelfs hele bisdommen en parochies uit de Anglicaanse traditie die in de rij staan om in volledige communio met Rome te treden! We kunnen alleen maar hopen en bidden dat door de voorspraak van de Zalige Newman, één van de grote reformatorische scheuringen in Christus' Lichaam weer geheeld zal worden na meer dan 400 jaar onnodige verdeeldheid. Zo wil ik eindigen met het laatste Woord aan Onze Heer en Verlosser te geven: "En Ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor degenen, die door hun woord in Mij geloven zullen. Opdat zij allen één zijn, gelijkterwijs Gij, Vader, in Mij, en Ik in U, dat ook zij in Ons één zijn; opdat de wereld gelove, dat Gij Mij gezonden hebt" (Statenvertaling, Joh 17,20-21).

Zalige John Henry Newman

IK BEN EEN SCHAKEL IN UW KETTING, HEER

Ik ben een schakel in uw ketting, Heer

*Tot een welbepaalde dienst,
hebt Gij mij, God, Geschapen.
Een taak mij toevertrouwd
die Gij een ander niet kunt geven: mijn zending.
Wellicht zal ik die zending hier op aarde
nooit heel duidelijk zien.
Maar na dit leven legt Gij alles uit.*

*Ik ben een schakel in de ketting, Heer,
die alle mensen met elkaar verbindt.
Gij hebt mij niet voor niets gemaakt.
Waar Gij mij zendt zal ik het goede doen,
vrede stichten en waarheid verspreiden
- al besef ik het zelf maar half –
als ik uw gebod maar onderhoud.*

*Daarom, mijn God, vertrouw ik op U.
Wat ik ook word, waar ik ook ben,
wat mij mag overkomen,
niets kan mij van U scheiden.*

*En Gij, die Vader zijt en Vriend,
weet goed waarheen Gij met mij wilt.
Ik ben een schakel in uw ketting, Heer,
al wat Gij doet heeft zin.*

*Naar de zalige J.H. Newman
Uit het katholiek gebedenboek.*

GELEIDELIJK OP WEG

Geboren ben ik 35 jaar geleden in het oosten (van Nederland) en wel in Zwolle, niet in een stalletje maar gewoon in een rijtjeshuis. Mijn vader was geen timmerman maar werkte voor een energiebedrijf. Mijn moeder was en is huisvrouw en had buiten het reilen en zeilen in huis haar handen vol aan het opvoeden en in toom houden van mij en mijn zuster die drie jaar jonger is dan ik. Mijn ouders gingen nooit naar de kerk, sterker nog ze zijn niet eens katholiek. Hoe komt het dan dat ik op een seminarie beland zult u zich afvragen.

Kort na mijn geboorte werd in het huis naast ons een meisje geboren, Anjo. Wij groeiden samen op. Als de ene moeder bijvoorbeeld wat boodschappen moest doen en geen zin had om het hele ritueel af te werken met kind in de kleren en achter op een fiets binden (en u weet wel wat daar allemaal nog meer bij komt kijken), werd ik bij haar in de box gezet en andersom ook. Wij groeiden op als broer en zus. Anjo en haar familie waren Rooms zoals dat bij ons heet. Iedere week hetzij de zondag hetzij de zaterdagavond gingen zij trouw naar de Mis in de kerk bij ons om de hoek. En ik als klein jongetje stond dan aan de overkant van de straat te wachten totdat ze buiten kwamen. Ik vroeg mij altijd af wat die mensen daar toch allemaal deden in dat grote gebouw met die klokken en die toren.

U voelt hem al aankomen, ik mocht van mijn vader en moeder een keer mee. Met een kwartje voor de collecte op zak toog ik de volgende zondag in mijn beste goed mee naar de kerk. Ik keek mijn ogen uit. Al die kaarsen, wierook en wat er nog niet meer bij komt kijken, bij een Hoogmis in Zwolle. U kunt wel begrijpen dat de toeters en bellen van de roomsche eredienst op mij, een kind van zes jaar, een enorme indruk maakten. De volgende week wou ik weer mee en zo de week er na en de week daarna en zo verder. Mijn ouders dachten: Ach slechter zou hij er niet van worden en nou ja dat gaat wel over. In tegendeel!

Het buurmeisje ging op het kinderkoor en ik als trouwe metgezel ging mee. Het kinderkoor werd geleid door zuster Imeldie, een zuster van Liefde, die toentertijd een klooster in onze stad hadden.

De zuster vond ons geloof ik wel aardig en nodigde ons na de Missen uit in het klooster. Voor ons als kinderen een groot feest, lekker rennen door de gangen en rondspoken op de zolders. De zuster was niet van gister en gaf ons zonder dat wij het wisten een flink portie catechese. Ze vertelde de verhalen uit de Bijbel en over de levens van de heiligen, ook vertelde ze over de H. Mis en wat Jezus allemaal voor ons had gedaan. Op deze manier is wat ik zag (de toeters en bellen) wat gaan betekenen, en is het geloof gaan landen. Met mijn buurmeisje speelde ik rustig verder. We gingen samen naar de Mis en naar het koortje en op zondag naar de zusters.

Achter in de tuin hadden we een soort altaartje gebouwd en daar speelden we misje. Ik wist het toen al, ik wou priester worden. We hadden het helemaal al bedacht, ik zou pastoor worden en zij mijn huishoudster. Afijn, het buurmeisje werd gevraagd als misdienaar en ik als een trouwe gezelschapsgast achter haar aan, en werd ook misdienaar. Er was een probleem, ik was niet gedoopt en mocht dus niet ter communie. Iets wat voor mij als kind vreselijk was, Zo dicht bij de pastoor en Jezus op het altaar, en als het dan zover was mocht ik niet meedoen en kreeg ik een kruisje op mijn voorhoofd.

Mijn ouders hadden zo iets van, wacht maar tot je achttien bent en dan laat je je maar dopen. Als kind heb je niet veel te zeggen (althans bij ons thuis) en je wacht maar af. Maar het verlangen begon te groeien, en ik ook. Ik raakte steeds meer betrokken bij het parochielevens in onze stad maar was nog steeds niet gedoopt. Eindelijk mocht ik me op mijn vijftiende laten dopen. Prachtig! In de paasnacht, een bomvolle kerk en op de voorste banken mijn niet-katholieke familie. Wat was ik trots, ik hoorde erbij.

Ook ik ben door de puberteit heengegaan, ik begon me te ontwikkelen en zo ook mijn lichaam. Het priester willen worden verplaatste zich wat naar de achtergrond. Ik kreeg een vriendin en nog een en nog een, u kent het wel. Ik ging spelen in het eerste van onze rugbyclub, kreeg een leuke baan als bedrijfsleider in een mooi café in de Zwolse binnenstad, en was koster van de Onze Lieve Vrouwe basiliek in Zwolle, ik had het voor elkaar, dacht ik.

Ergens in mijn binnenste was er altijd dat woord PRIESTER. Hoe ik me er ook tegen verzette en er voor wegliep het bleef. Ik praatte er met mijn vrienden en ouders over. Je lijkt wel gek, JIJ? Laat me niet lachen! Je leven laten bepalen door een kerel in een witte jurk daar in Rome? O ja en dan mag je toch niet. Ik bedoel, je weet wel dan mag je toch dat ene niet? Tja dat ene, maar je mag zoveel wel dacht ik.

Na heel wat gesprekken met een goede priester en vriend van mij ben ik gaan kijken wat er zoal te koop was op seminarie en kloostergebied. Op het moment dat ik op het Sint-Janscentrum kwam voelde ik me meteen thuis. Uiteindelijk heb ik de knoop doorgehakt en heb ik mijn koffers gepakt, en nu ben ik al weer drie jaar aan het studeren. Ik kan u zeggen, mijn ouders en vrienden... ze zien een gelukkig mens. Mocht u nog eens wat tijd hebben, bid dan eens een wees Weesgegroeitje voor roepingen. Het is de moeite waard, en mocht u nog wat tijd hebben bid er dan ook een voor mij.

Sven Volkers

3^e jaars priesterstudent

IN MEMORIAM

PATER J.J.A. GROENEN msc

18-2-1929 - 22-10-2010

***Uitgesproken
op 28 Oktober 2010
door Mgr. A. Hurkmans
tijdens de uitvaart van
pater J. Groenen.***

Broeders en Zusters, ik heet u allen hartelijk welkom bij de uitvaart van Pater Groenen. In het bijzonder zijn familie, zijn confraters met daaronder Mgr. Lescrauwaet en Mgr. Duivenvoorde, de priesters en u allen. Wij vieren in dit uur ons geloof in de verrijzenis. U en ik, wij geloven dat pater Groenen, die in de doop met Christus is gestorven, ook met Hem zal verrijzen. Dit geloof geeft ons hoop en het geeft ons, bij alle verdriet om zijn sterven, de kans om ons in God blijvend verbonden te weten met hem. Pater Groenen werd geboren te Tilburg op 18 februari 1929. Hij legde de religieuze geloften af bij de Missionarissen van het Heilig Hart op 21 september 1949 en hij werd priester gewijd te Stein op 5 september 1954. Hij studeerde in Rome; was werkzaam bij verschillende opleidingen; maakte deel uit van het generaal bestuur van zijn Congregatie; werkte voortdurend in het parochiepastoraat; was vaker overste in een van de kloosters van zijn congregatie en was tenslotte een lange tijd de Spiritueel en docent in het Sint-Janscentrum.

In de afgelopen dagen heb ik mij steeds meer verwonderd over de sobere levensstijl van pater Groenen. Hij had geen meubels, geen schilderijen, navenant geen kleding, geen eigen bankrekening en zoveel meer niet. Voor hem was verhuizen geen grote onderneming. Een paar tassen met persoonlijke spullen en zijn boeken nam hij mee. Voor de rest was hij tevreden met wat hij aan trof. In een zekere zin had hij zich ook los gemaakt van zijn familie. Hij deelde hun leven met trots en met een innige verbondenheid, maar toch op afstand. Hij was werkelijk vrij van iedere vorm van bezit en beleefde het ideaal van de Evangelische armoede heel concreet.

Deze armoede maakte hem in veel opzichten rijk. Hij kon er helemaal zijn voor God en voor de mensen. Door de missionarissen van het Heilig Hart is hij aldus gevormd. Vele confraters hebben hem in die levensstijl gesterkt. Hij trok graag en met liefde met hen op. Die levenswijze, eigen aan de paters, leek hij als vanzelf te volgen, maar zo was het niet. Het vroeg van hem veel inzet.

Hij had het nodig om veel te lezen en te studeren. Hij moest met exegese, theologie, spiritualiteit, met kerkgeschiedenis en met de menswetenschappen bezig zijn om langs die weg verbonden te zijn met God en met de mensen. Het was voor veel mensen een zegen zo'n man van studie te mogen ontmoeten.

Pater Groenen had het nodig het geloof met zijn medemensen te vieren. Liturgie was voor hem van levensbelang. Hij bestudeerde de liturgische teksten, zocht met grote precisie na hoe de rituelen hun verloop moesten hebben. Hij bereide week na week zijn preken zorgvuldig voor. Hij gaf zijn liturgische kennis met zorg door in cursussen en in de praktijk van alle dag. Na afloop van iedere grotere viering in het bisdom kon hij op een positieve manier puntjes naar voren brengen die in het vervolg aandacht vroegen. Het was voor velen een zegen door pater Groenen in de liturgie onderwezen te worden en hem als liturg mee te maken.

Pater Groenen had het nodig iemand van de wereldkerk te zijn. Hij was lid van een missionaire congregatie en stond dan geestelijk ook open voor heel de wereld. Overall zocht hij naar de rijkdommen die de Kerk in contact met de verschillende culturen had voortgebracht. Gedurende vele jaren was Rome zijn stad. Vanuit Rome bezocht hij alle continenten van de wereld. Hierdoor werd hij een kritische man met een grote openheid. Tegelijk was hij trouw aan de Kerk en had hij vertrouwen in de Kerk. Velen die hem mochten ontmoeten bood hij een ruime kijk op zaken in Kerk en wereld.

Pater Groenen had het nodig ergens thuis te zijn. Waar hij was daar woonde hij helemaal. In Rome, in Eindhoven, in Tilburg en in Den Bosch. Hij was iemand die, ook al was hij van tijd tot tijd op reis, altijd thuis was. In de huizen waar hij woonde zorgde hij voor orde en netheid, voor een goed levensritme, voor een tijd van werken en een tijd van gezellig samenzijn. Hij droeg actief bij, vaak met een lied, in de feesten van zijn leefgemeenschap. Voor vele is het een zegen geweest te hebben mogen wonen en leven met Pater Groenen. Dit geldt zeker voor mijzelf. In gesprekken met hem heb ik veel mogen leren, in het reizen met hem heb ik veel mogen zien, in het vieren van feesten met hem heb ik veel vreugde ontvangen.

Pater Groenen had het nodig mensen heel persoonlijk te begeleiden. Van binnen uit moest hij zijn levenswijsheid delen met anderen. Van mens tot mens, van hart tot hart. Spiritueel paste helemaal bij zijn persoon.

Hij verstond de kunst om te luisteren, om tijd te maken voor de mensen en om trouw te zijn. Velen die hij heeft begeleid zijn door hem meer bewust zichzelf geworden.

Meer dan hij het soms heeft willen weten had pater Groenen zijn familie nodig. Hij kwam uit Tilburg. Deed zijn eerste mis in de kerk van de Noordhoek. Hij was de familiepastoor. Vele jaren kwam hij op de sterfdag van zijn moeder met de familie samen rond het altaar en de tafel. Hij vierde met hen op een bijzondere manier zijn gouden priesterfeest. Vooral heeft hij zijn familie nodig gehad in zijn weg naar zijn sterven. Zij waren trouw aan zijn zijde en dat deed hem heel goed.

Broeders en zusters laten wij in deze viering dankbaar het leven van pater Groenen gedenken. Zijn sobere levensstijl heeft hem tot een groot man gemaakt. Hij kan ons allen blijven helpen ernst te maken met ons leven. Laten wij in deze Eucharistie ook voor hem bidden. Dat Gods oordeel voor hem barmhartig mag zijn. U allen wens ik een goede viering.

IN MEMORIAM

Bidden wij voor de overledenen van de gebedskring

Mw. R. Cornelissen-Walboomers,
St. Anthonis

Dhr./Mw. A.L.M. Deckers, Ammerzoden

Hr. J. Dumoulin, Waalre

Mw. M.P. Geerets, Valkenburg

Zr. Reingardis Goorts, Veghel

Mw. W. Hermans-Weeren, Druten

Mw. J. van den Heuvel-van der

Zanden, Deurne-Zeilberg

Zr. Bertilla Jacobs, Tilburg

Mw. W.M.G. Jansen-Rijntjes, Rotterdam

Mw. M. van der Kaay-Kaczmarowski,

Deventer

Zr. Inigo Kerssemakers o.s.u.,

Grubbenvorst

Mw. J. Ketelaars-van Helvoort, Veghel

Dhr. H.C.B. Ladan, Eindhoven

Mw. M.E. van de Loo-Nouwens,

Eindhoven

Zr. B. van Mensvoort, Tilburg

Mw. M. van Mil, Oeffelt

Mw. A.Th. Oude Vrielink, Tubbergen

Mw. A. den Otter, Vught

Zr. Johanno Pelckmans, Haelen

Dhr./Mw. J./N. van de Pluijm, Bavel

Zeereerwaarde Heer J. Spekschate,

Venray

Mw. C. Sprangers-Raaphorst, Dongen

Mw. M.A.J. Sprangers, Moergestel

Dhr. H.J. Sunderdinck,

Millingen a/d Rijn

Drs. F. Teeuwen, 's-Hertogenbosch

Dhr. E.A. Tholen, Delft

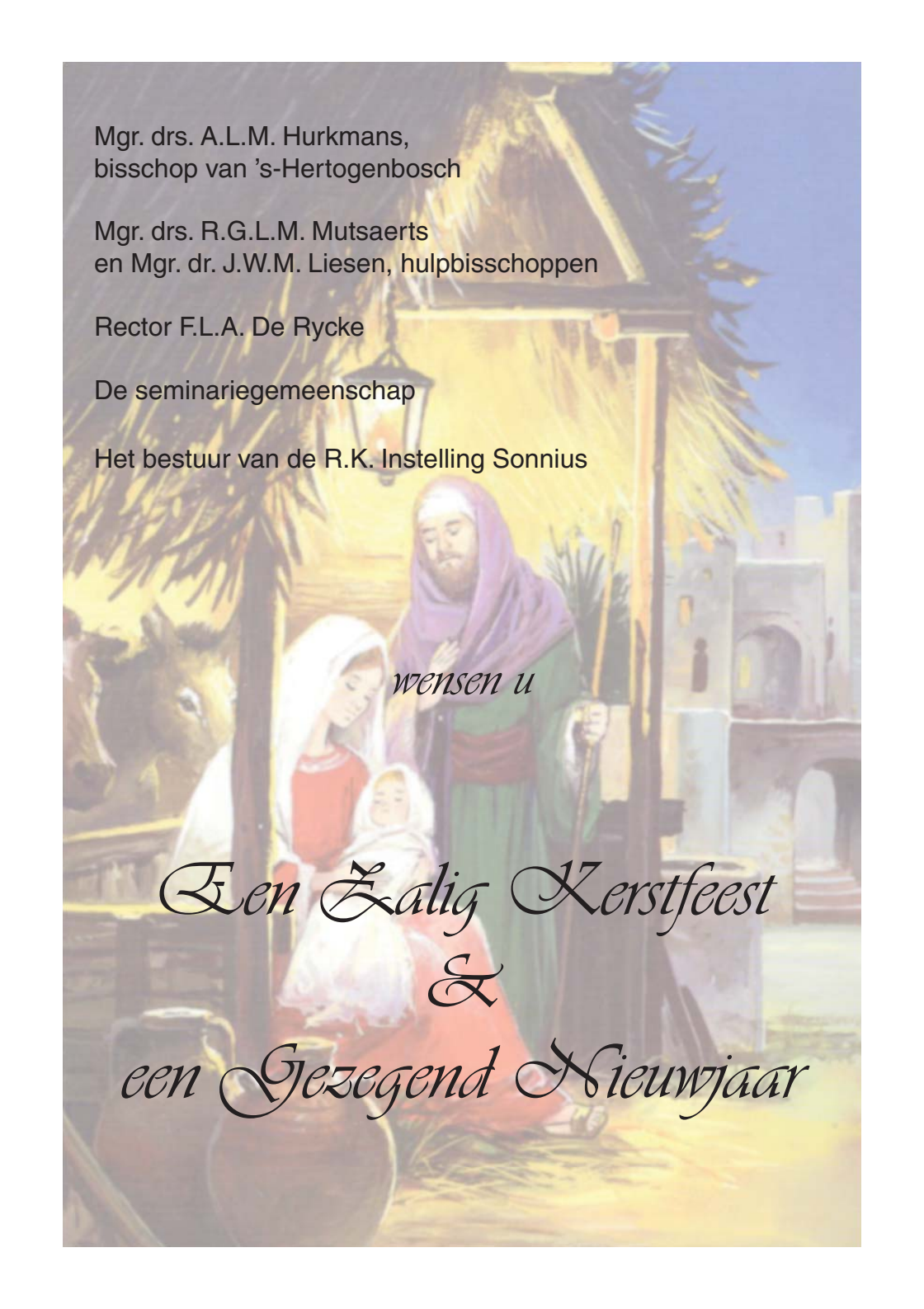
Dhr. L.E. Welke, Apeldoorn

Mw. J. Wijers-Peeters, Aalst-Waalre

Zr. Cassiana, Wychen

Dhr./Mw. A. van Zundert, Tilburg

DAT ZIJ MOGEN LEVEN IN EEUWIGHEID

A detailed illustration of the Nativity scene. Mary is seated on the left, holding the infant Jesus. Joseph stands to the right, holding a staff. A donkey and an ox are visible on the left, and a stable with a thatched roof is in the background. The scene is lit with warm, golden light.

Mgr. drs. A.L.M. Hurkmans,
bisschop van 's-Hertogenbosch

Mgr. drs. R.G.L.M. Mutsaerts
en Mgr. dr. J.W.M. Liesen, hulpbisschoppen

Rector F.L.A. De Rycke

De seminariegemeenschap

Het bestuur van de R.K. Instelling Sonnius

wensen u

*Een Zalig Kerstfeest
&
een Gezegend Nieuwjaar*

KLANKEN VAN HET SINT-JANSCENTRUM

Ik bestel exempla(r)en van de nieuwe cd
Aanbidden wij Hem à € 15,-

'Dipsô'
Muziek voor Passie, Pasen en Pinksteren. € 15,-

..... x cd
 x muziekcassette

Wij komme te same
Verheerlijking van het Kerstmysterie met een Brabantse tongval. € 15,-

..... x cd
 x muziekcassette

Maria in Brabant (1)
Marialiedjes, gedichten en verhalen in Brabants dialect. € 15,-

..... x cd
 x muziekcassette

In vuur en vlam
Een cd met een boodschap van hoop en vreugde voor eenieder die het horen wil. € 15,-

..... x cd

Maria in Brabant (2)
Marialiedjes, gedichten en verhalen in Brabants dialect. € 15,-

..... x cd
 x muziekcassette

Gelovend Brabant trouw aan traditie
Liedjes, gedichten en verhalen over geloofsgebonden tradities in het Brabantse. € 15,-

..... x cd

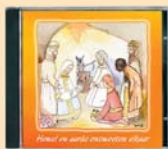
Mater Dei
Gezangen ter ere van Maria. € 15,-

..... x cd
 x muziekcassette

Over de grenzen van het geloof
Een boeiende DVD over de stichter van het seminarie (Primus Anthonius van Gils) en over priester worden toen en nu. € 15,-

..... x dvd

Hemel en Aarde ontmoeten elkaar
Een verzameling van traditionele en nieuwe Advents- en Kerstliederen. € 15,-

..... x cd

Verjaardagskalender
Met foto's van enkele markante plaatsen en gebeurtenissen in ons bisdom. € 7,50

..... x

AFZENDER

Naam: m/v

Adres:

Postcode: Plaats:

Tel.nr.:

 Sonnus
Priesterfonds
's-Hertogenbosch
www.sonnus.nl

Antwoordnummer 10708
5200 WB 's-Hertogenbosch